

Vaino poliisin työssä – tunnistamisesta toimintaan

Vanhempi rikoskonstaapeli Milla Kynkäänniemi, Oulun poliisilaitos,
väkivaltaryhmä

Keväällä 2011 poliisilaitoksen odotustilassa istuu nainen ja hänellä on kantokopassa pieni lapsi.

Pyydän naisen sisälle huoneeseen ja nainen kertoo elämästään. Hän on lähtenyt edellisenä päivänä lasten kanssa aviomiehensä ja hänen yhteisestä kodista väkivaltatilanteen jälkeen.

Nainen kertoo, että heillä on takana kymmenen vuoden avioliitto. Liitto on ollut ihan tavallinen liitto.

Viimeisten vuosien aikana henkinen väkivalta on lisääntynyt koko ajan. Lopulta tilanne on kärjistynyt fyysiseen väkivaltaan.

Fyysinen väkivalta oli naiselle viimeinen pisara ja hän päätti lähteä yhteisestä kodista lasten kanssa.

Tuosta keväisestä päivästä vuonna 2011 alkaa naisen ja hänen läheistensä "helvetti", joka johtaa henkirikokseen. Se ei kuitenkaan riitä vaan vaino jatkuu edelleen...

Vakavaa vainoa?

- satoja tekstiviestejä uhrille ja hänen vanhemmilleen (lähipiiri)
- seuraamista, häiriköintiä puhelimella
- lapsiin vaikuttaminen (koulu)
- kaasua asuntoon, vahingontekoja
- uhkailua kuolemalla
- lähestymiskielto
- kuusi muuttoa
- turvakielto
- nimen muuttaminen
- viranomaisyhteistyö- Marak-työryhmä
- henkirikos (prosessi kesken)

Tunnistaminen

Mikä on vainoa?

- toistuvat, ei toivotut yhteydenotot
- perättömien tietojen levittäminen omaisuuden tuhoaminen
- pelottelu, uhkailu ja väkivalta
- seuraaminen, tarkkailu
- tietojen kaappaaminen ja väärinkäyttö

- viranomaisten kulttuurituntemus (profilointi)

Mitä keinoja auttaa ja puuttua

- Marak-pilotointi Oulussa 2010 alkaen (Moniammatillinen riskienarviointi kokous)

 pysyvä työskentelytapa

- Marakissa asiakkaita tammikuuhun 2014 mennessä 76
- Viranomaisyhteistyö
- Rikosilmoitukset: Kotirauhan rikkominen, Laiton uhkaus,
1.1.2014 alkaen VAINO RL 25:7 a
- Lähestymiskielto
- Muut mahdollisuudet?

Ongelmia/haasteita

Asiakkaiden kokemuksia:

- Läheiset viranomaiset ymmärtävät tilanteet, mutta ongelmia saada muut ymmärtämään (asian pukeminen sanoiksi)
- Auttajan vaihtuessa joutuu kertomaan tarinan joka kerta uudelleen ja uudelleen
- Viranomaisilla ongelmia kokonaisuuden hahmottamisessa (asiaan liittyy lapset, taloudelliset asiat, turvallisuus)
- Auttamisessa oleellista, että viranomaiset luottavat toisiinsa (tietojen vaihto)

Lopuksi

- Lainsäädäntö?
- Uhrin asema?
- Voiko olla niin, että uhri joutuu vaihtamaan asuinpaikkaa ja jopa muuttamaan henkilöllisyytensä ja vainoaja saa jatkaa elämäänsä normaalisti...
- Vainoaja yleensä etsii uuden kohteen

" Jos kultakalan laittaa veteen ja kuumentaa vettä pikkuhiljaa ajan kanssa niin kala sopeutuu, sietää ja pystyy olemaan vedessä vaikka vesi olisikin jo kuumaa.

Jos ottaa toisen kultakalan ja laittaa sen siihen samaan veteen niin vesi on todellisuudessa kalalle jo niin kuumaa, että se kuolee."

Vainon uhrin käyttämä vertaus henkisen väkivallan sietokyvystä

Kiitos